

A bűn problémája

SZOMBAT DÉLUTÁN

**E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 2:16-17; Jób 30:26; 38:1-12;
Zsoltárok 73; Máté 27:46; Jelenések 21:3-4**

„És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsőek elmúltak” (Jel 21:4).

A kereszténység talán legnagyobb problémája a gonoszság kérdése – hogyan lehet összeegyeztetni Isten tökéletes jóságát, szeretetét, ami tény, a gonoszság létezésével, ami szintén tény? Röviden: ha Isten csak jó és mindenható, miért van rossz, még hozzá annyi?

Ez nem pusztán elméleti kérdés, sokakat mélységesen zavar, vannak, akik éppen emiatt nem fordulnak Istenhez, ezért nem akarják megismerni és szeretni.

„Sok embert a bűn eredete és oka elbizonytalanít. Látják a gonoszság munkáját és rettenetes következményeit: a szenvedést, a pusztulást, és azt kérdezik, miként lehetséges mindez annak a Lénynek az uralma alatt, akinek a bölcsessége, hatalma és szeretete végtelen. Ez olyan titok, amelyre nem találnak magyarázatot” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 423. o.).

Számos ateista a gonoszság problémájával indokolja világnézetét. Amint azonban látni fogjuk ezen a héten, majd pedig a következők során is: a Biblia Istene csak jó, bízhatunk benne, még a bűnös világot olyannyira megferőtő gonoszság ellenére is!

MEDDIG MÉG, URAM?

A gonoszság problémájáról nem kizárólag a mi korunkban beszélnek, a Szentírás is szól róla.

Olvassuk el Jób 30:26, Zsolt 10:1, Jer 12:1, 13:22 és Mal 2:17 verseit! Mennyire komoly probléma a gonoszság az ember életében? Hogyan mutatnak rá ezek a szövegek is?

Ezek a versek sok olyan kérdést felvetnek, amelyek ma is velünk vannak. Miért tűnik úgy, hogy a gonoszoknak jól megy sora, aki rosszat tesz, az látzólag profitál belőle, ha nem is mindig, de azért elég gyakran? Akik igazságban járnak, miért szenvednek annyit? Hol van Isten, amikor rossz dolgok történnek? Miért érezzük néha úgy, hogy távol van tőlünk, elrejtőzött?

Akármit felelünk is ezekre a kérdésekre és általánosabban véve a gonoszság problémájára, a válaszainknak biztosan nem szabad *közhelyesnek* lenni! Ne akarjunk úgy feloldást keresni a világban létező rosszra, hogy megpróbáljuk csökkenteni fajtáinak, mértékének a jelentőségét! A gonoszság szörnyűségesen rossz, és Isten még nálunk is jobban gyűlöli. Ezért a világ mennyi gonoszsága és igazságtalansága láttán mi is csatlakozhatunk az egész Szentíráson át visszhangzó kiáltáshoz: „Meddig még, Uram?”

Hogyan értsük Jézus szavait Mt 27:46 versében? Hogyan érinti Istent a bűn?

A kereszten Jézus is feltette a kérdést: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet*” (Mt 27:46, ÚRK)? Itt különösen látszik, mennyire érintette magát Istent is a gonoszság. Erre a döbbenetes igazságra rendkívül jól rávilágít Krisztus szenvedése és halála a kereszten, ahol a világ minden gonoszsága rá nehezedett.

Csakhogy még itt is van remény! Keresztáldozatával Krisztus legyőzte a gonoszság forrását, Sátánt, és majd végül örökre eltöröl minden rosszat. Jézus a kereszten Zsolt 22:2 szavait idézte, de ez a zsoltár diadallal fejeződik be.

A kereszten Jézus arra a reménységre tekintett előre, amit akkor nem láthatott. Hogyan nyújt vigaszt az Ő tapasztalata, amikor nem láttunk semmi reményt?

SOK MINDENT NEM TUDUNK

A történelem végén a szeretet győz majd a gonoszság felett, addig azonban még sok kérdés nyugtalanít. Hogyan gondolkodhatunk és beszélhetünk úgy a gonoszság problémájáról, hogy azzal segíteni tudjunk?

Olvassuk el Jób 38:1-12 szakaszát! Isten Jóbnak adott válasza milyen fényt vet a gonoszság kérdésére? Mennyit tudunk és mennyit nem tudunk a színfalak mögött történekről?

A történetben Jób igen sokat szenvedett, és ő maga is számos kérdést fel tett arra vonatkozóan, hogy miért sújtotta annyi rossz és szenvedés. Kihallgatást kért Istentől, hogy választ kaphasson a kérdéseire, miközben fogalma sem volt róla, mi minden zajlott a háttérben, Isten udvarában (Jób 1-2. fejezet).

Isten válasza roppant meglepő. *„Ekkor így felelt az ÚR Jóbnak a forgószélből: Ki akarja elhomályosítani az örök rendet tudatlan beszédével”* (Jób 38:1-2, ÚRK)? Egy fordításban ezt olvashatjuk: *„Miért beszélsz annyit, amikor olyan keveset tudsz?”* Az Úr még folytatta: *„Hol voltál, amikor a földnek alapot vetettem? Mondd meg, ha tudsz valami okosat”* (Jób 38:4, ÚRK)!

Olvassuk el Jób 42:3 versét! Jób válasza alapján mit kell felismerünk önmagunkkal kapcsolatban?

Válaszában Isten világossá tette, hogy Jób mennyi mindent nem tud, nem ért. Mi is alázattal ismerjük el, hogy sok minden történik a világban és a háttérben, amiről fogalmunk sincs. Nem találunk válaszokat a kérdéseinkre, ez azonban még nem jelenti azt, hogy nincsenek is jó válaszok, vagy egy nap nem oldódik majd meg minden. Addig pedig bízunk kell Isten jóságában, amit számtalan úton-módon be is mutatott nekünk!

Gondoljunk csak bele, milyen keveset tudunk valójában mindenről! Miért kell tehát megtanulnunk együtt élni a legnehezebb kérdésekkel, a gonoszság és a szenvedés megválaszolatlan kérdéseivel?

SZKEPTIKUS TEIZMUS

Isten kijelenti: „*Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti útaitok az én útaim, így szól az Úr! Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképpen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál*” (Ézs 55:8-9)!

Isten gondolatai jóval magasabbak a mieinknél. El sem tudjuk képzelni a történelemre vonatkozó isteni terv összetettségét, bonyolultságát, tehát miért várnánk, hogy képesek lennénk eldönteni, milyen okkal cselekszik vagy nem cselekszik a különböző helyzetekben?

A gonoszság problémájának egyik megközelítését arra alapozták, hogy mennyire keveset tudunk, ezt nevezik szkeptikus teizmusnak. A szkeptikus teista hiszi, hogy Istennek jó oka van arra, amit tesz, mivel azonban a mi tudásunk csak korlátozott, nem várhatjuk el, hogy tisztában legyünk az indokival. A szkeptikus teista kétségbe vonja, hogy az ember képes lenne felmérni vagy teljes mértékben megérteni Isten indokait a világ gonoszságával kapcsolatban. Nem látjuk például a levegőben körülöttünk szálló baktériumokat, ez azonban nem jelenti azt, hogy nem keringenek baktériumok körülöttünk a levegőben. Az ember nem ismeri Isten indokait, de ez biztosan nem azt jelenti, hogy nincs mindenre jó oka.

Olvassuk el a 73. zsoltárt! Hogyan tekintett a zsoltáríró a környezetében tapasztalt gonoszságra és igazságtalanságokra? Mit látott meg később, aminek következtében más nézőpontból közelítette meg a kérdést?

A zsoltárost mélységesen nyomasztotta a világ gonoszsága. Körülnézve azt látta, hogy a gonoszoknak igen jól megy a sora. Minden igazságtalannak tűnt. Nem talált választ a kérdéseire. Még az is eszébe jutott, hogy érdemese egyáltalán hinni Istenben, Őt szolgálni. Ez addig tartott, amíg be nem pillantott a templomba.

A gonoszság problémájához részben megadja a kulcsot a templom, a felismerés, hogy van egy igaz Bíró, aki a maga idejében igazságot és ítéletet hoz majd.

Az ítéletről és a szentélyről szóló adventista tanítás milyen megvilágításba helyezi a gonoszság problémáját? Segít a gondolat, hogy most vannak ugyan még kérdéseink, de végül majd megismerhetjük a történelem részleteit és Isten igazságos ítéleteit?

A SZABAD AKARAT ÉRVE

Még ha sok mindent nem is értünk Isten útjaival és gondolataival kapcsolatban, de azért a Szentírás kinyilatkoztat olyan dolgokat, amelyek segítenek a gonoszság problémájának megközelítésében. Ennek az az egyik módja a gonoszság logikus problémájával kapcsolatban, amit a szabad akarat érveként ismernek. A szabad akarat érvelése szerint a gonoszság annak a következménye, hogy egyes teremtmények helytelenül élnek szabad akaratukkal. Nem Istent kell tehát kárhoztatni a rosszért, hiszen az abból ered, amikor teremtmények visszaélnék szabad akaratukkal – amivel Isten ruházta fel őket, mégpedig jó okkal. Csakhogy miért kellett Istennek szabad akaratot adnia? C. S. Lewis erről azt írta egyszer, hogy „a szabad akarat ugyan lehetőséget ad a rosszra, de egyedül így lehetséges a szeretet, a jóság és az öröm, amivel fontos rendelkezni. Aligha lenne érdemes robotvilágot teremteni, ahol a teremtmények csak gépek módjára dolgoznának. Magasabb rendű teremtményeknek Isten olyan boldogságot tervez, amit az ad, ha szabadon, önként léphetnek szövetségre vele és egymással... Ennek érdekében pedig szabadnak kell lenniük” (C. S. Lewis: *Mere Christianity*. New York, 1960, MacMillan, 52. o.).

Hogyan mutatják be 1Móz 2:16-17 versei, hogy Isten erkölcsi szabadsággal ajándékozta meg Ádámot és Évát?

Először is, miért parancsolt volna nekik, ha nem rendelkeztek szabad akaratral? Ádám és Éva evett a tiltott gyümölcsből, és attól fogva bolygónk tele van gonoszsággal. 1Mózes 4. fejezetében, a bűneset után következő részben látjuk a bűn iszonyatos következményét: Ábelt meggyilkolta a testvére. A leírásból kitűnik, hogy Ádám és Éva nem jól élt szabad akaratával, és ez bevezette a bűnt meg a gonoszságot bolygónk történelmébe. Az egész Szentírásban az erkölcsi szabad akarat valóságát látjuk (lásd 5Móz 7:12-13; Józs 24:14-15; Zsolt 81:12-15; Ézs 66:4). Életünk minden napján ilyen vagy olyan mértékben mindannyian gyakoroljuk a Teremtőtől kapott szabad akaratunkat. Enélkül nem lehetne embernek tekinteni bennünket, inkább olyanok lennénk, mint a gépek vagy egy gondolat nélküli robot.

A Sony vállalatnál készítettek egy robotkutyát, Aibonak nevezték el. Nem betegszik meg, nem lesz bolhás, nem harap, nem kell beoltani és a szőre sem hull. Elcserélnéd Aibóra az igazi kutyádat? Ha nem, a válaszod hogyan segíthet megérteni, hogy Isten miért teremtett bennünket szabad akaratral, még ha ez kockázattal járt is?

SZERETET ÉS GONOSZSÁG?

Isten azért adott szabad akaratot, mert ez kell a szeretethez, viszont a rossz okozója a szabadsággal való visszaélés. Továbbra is megmarad sok kérdés. Isten teret enged a gonoszságnak (egy ideig), miközben hevesen ellenzi azt. Ha kizárná a lehetőségét, lehetetlenné tenné a szeretetet, valamint ha idejekorán elpusztítaná, aláásná a bizalmat, ami szükséges a szeretethez.

„A hamis istentisztelet homálya ülte meg a Földet. Hogy a sötét árnyat eloszlassa a fény, és a világ visszatérjen Istenhez, meg kell törni Sátán megtévesztő hatalmát. Ehhez nem lehet kényszerrel alkalmazni. Az erőszak ellenkezik Isten kormányzatának elveivel. Isten csak szeretetből fakadó szolgálattal kíván, a szeretetet pedig nem lehet megparancsolni, nem lehet erőszakkal, tekintéllyel kikényszeríteni. Szeretetet csak szeretet ébreszthet. Istent ismerni annyit jelent, mint szeretni Őt. Be kell mutatni jellemét, mint Sátán jellemének ellentétét” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 13. o.).

Szabad akarat nélkül nem lenne szeretet, és ha az Isten szeretet, világos, hogy nem törölheti el a szeretetet, sem az ahhoz szükséges szabadságot. Ha úgy ismernénk kezdettől a véget, mint Isten, valószínűleg nem akarnánk, hogy elvegye a szabadságunkat. Ugyan ki akarna szeretet nélküli univerzumban élni?

Olvassuk el Róm 8:18 és Jel 21:3-4 verseit! Hogyan segítenek ezek az igék bízni Isten jóságában, noha annyi a gonoszság a világon?

Még ha mi nem is látunk át a sötétségen, Isten látja a véget kezdettől fogva. Látja mindazok örök boldogságát is, akik bíznak Jézusban. Róm 8:18 szerint, „*amiket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely majd megjelenik nekünk*” (ÚRK). Van elég hitünk bízni ebben a bámulatos ígéletben?

A szeretet és az ahhoz szervesen hozzátartozó szabadság olyan szent, alapvetően fontos Jézus számára, ezért nem akarta megtagadni tőlünk, pedig tudta, hogy majd nagy szenvedések között keresztre feszítik. Mégis megadta nekünk a szabadságot, noha tisztában volt vele, hogy milyen árat kell fizetnie ezért. Miért rendkívül fontos, hogy ezt soha ne feledjük?

A szabad akarat ajándékának ismerete hogyan véd meg attól, hogy mindent Isten akaratának gondoljunk, ami megtörténik?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Miért engedte meg Isten a bűnt?” c. fejezete, 7-17. o.

„A Végtelen Bölcsesség még akkor sem pusztította el Sátánt, amikor már kivette a mennyből. Mivel Isten csak szeretetből fakadó szolgálatot fogadhat el, teremtményei hűségének azon a meggyőződésükön kell alapulnia, hogy Ő igazságos és jó. Mivel a menny és a világok lakói nem voltak felkészülve a bűn jellegének, sem következményeinek megértésére, Sátán elpusztításában nem látták volna meg Isten igazságosságát. Ha Isten azonnal kitörölte volna az élők sorából, egyesek félelemből szolgálták volna Istent, nem szeretetből. A csaló befolyása nem szűnt volna meg egészen, a lázadás szelleme sem semmisült volna meg teljesen. A meg nem szűnő korszakokon át létező egész világegyetem érdekében Sátánnak ki kellett bontakoztatnia elveit, hogy az Isten kormányzása elleni vádjait minden teremtett lény igazi megvilágításban lássa, és hogy Isten igazságossága, irgalma, törvényének változhatatlansága örökre vitán felül álljon.

Sátán lázadásának tanulságul kellett szolgálnia a világegyetem számára az eljövendő korszakokon át végig – mint a bűn jellegéről és rettenetes következményeiről való örökös bizonyágtétel. Sátán uralmának következményei – mind emberekre, mind angyalokra gyakorolt hatása meg fogja mutatni, milyen gyümölcsöt terem az isteni tekintély mellőzése. Ez fogja tanúsítani, hogy Isten kormányzatával szorosan összefügg a Teremtő minden alkotásának jóléte. Így a lázadás rettenetes történetének minden szent lényt örökké védenie kell, hogy a törvényszegés jellegét megmutatva meggátolja becsapásukat; hogy megőrizze őket a vétkezéstől és a büntetéstől” (i. m. 16-17. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A „teodicea” szó jelentése: Isten igazolása a gonoszszággal szemben, *nem* pedig a gonoszság igazolása. Mintha valaki azt mondaná: „Igen, már értem, miért kínozták és gyilkolták meg a családomat a szemem láttára. Most már mindent értek, köszönöm, Jézus!” Ez abszurd. Hogyan érthetjük meg, hogy a nagy küzdelem Istent igazolja, nem a rosszat? (Lásd a 9. tanulmányt!)
- 2) Éreztél már olyasmit, mint Jób? Megkísértett már az a gondolat, hogy nem lehet magyarázatot találni a saját szenvedésedre vagy a szeretteidére? Jób végül rádöbrent, hogy olyasmiről beszélt, amit nem értett (lásd Jób 42:3). Ezek szerint mi a helyzet velünk és a mi kérdéseinkkel?

SOMLYÓ ANDOR:

CSILLAGFÉNYNÉL

Tisztuló fejjel, gyermekkorunktól
keressük azt a fényes csillagot,
mely nem az éj mély bársonyán lánghol,
hanem az életünk egén ragyog.
Kerestük, ámde nem találtuk,
ahol reméltük, s mindig ott
villant fel ritkán, néha-néha,
s biztató fénnel csillogott,
hol voltak szerelmek, víg barátok
– meteorhullás, fényeső.
Remények, vágyak, valósulások,
igéztető és eszméltető
vidám búcsúk és találkozások,
üdén kinyíló és hervadó virágok,
éltető, édes, drága tervek,
familiáris, meghitt percek,
ritkaszép, fényes pillanatok
jöttek, mint tündöklő káprázatok.
– Azután sötét lett, újra sötét,
és a fekete még feketébb,
úgy, hogy elfakult minden messzi pont,
jövőt ígésző távlat, horizont.

De van egy csillag, amely nem fakul.
Fényt szór utunkra, hogyha alkonyul,
bár nem az égről, máshol tükröződik,
mikor egy szelíd szemben tükröződik,
a lejtő szélén, mikor visszatart,
s felfedi azt, amit a bűn takart,
ha terelget és jó útra vezet,
mint bennünk élő lelkiismeret:
ádventi fény, hű, drága csillagunk
Te vagy, megváltó Jézus Krisztusunk!